

**STYRESAK 93-2008 KONSERNBESTEMMELSER FOR
HÅNDTERING AV FORHOLDET TIL GAVER,
STIFTELSE, LEGATER OG FOND**

Møtedato: 23. september 2008

Formål/sammendrag

I foretaksmøte i Helse Nord RHF, den 13. februar 2007 ble det fattet følgende vedtak:

Helse Nord RHF skal etablere rutiner for håndtering av forholdet til gaver, stiftelser, legater og fond som tilgodeser formål knyttet til spesialisthelsetjenesten eller driver virksomhet i forbindelse med den offentlige spesialisthelsetjenesten. Rutinene skal være gjennomgående for helseforetaksgruppen og sikre at foretakene benytter de muligheter som de har til ivareta sine interesser i styring av stiftelsene, herunder at forvaltning av stiftelsene oppfyller de krav stiftelsesloven stiller. Rutinene skal særskilt behandle foretakenes rolle som mottaker av midler fra stiftelser og legater, slik at ikke utenforstående aktører får innflytelse på foretaket på bekostning av foretakets ledelse. Overføring av midler fra foretaksgruppen til stiftelser, legater eller fond skal bare finne sted dersom det foreligger vesentlige grunner som av hensyn til foretakenes interesse tilsier det.

I styresak 110-2007 *Konsernbestemmelser for håndtering av forholdet til gaver, stiftelser, legater og fond* som ble behandlet av styret i Helse Nord RHF, den 12. desember 2007, ble konsernbestemmelser for håndtering av gaver, som delvis imøtekom foretaksmøtets krav, vedtatt. Fra styresaken hitsettes:

” Av (foretaksmøtets) vedtak fremgår det at det skal etableres rutiner som skal:

”...sikre at foretakene benytter de muligheter som de har til ivareta sine interesser i styring av stiftelsene, herunder at forvaltning av stiftelsene oppfyller de krav stiftelsesloven stiller.”

Siden stiftelser er selveiende er det ikke slik at Helse Nord RHF kan lage bestemmelser som innebærer styring av stiftelser. Det er egne tilsynsordninger som skal sikre at stiftelser følger kravene i stiftelsesloven. Disse forhold vil søkes håndtert i et samarbeid mellom de 4 helseregionene.

Dette forholdet vil bli tatt opp med Helse- og omsorgsdepartementet som en del av tilbakemeldingen knyttet til vedtaket i foretaksmøtet.

Helse Nord RHF vil i løpet av våren 2008 samarbeide med de øvrige regionene om å etablere gjennomgående og i størst mulig grad likelydende rutiner for håndtering av gaver og donasjoner til helseforetak. Dette vil kunne medføre behov for å oppdatere Helse Nord RHF sitte regelverk”.

Styret vedtok videre (vedtakets punkt 5) at regelverket skulle oppdateres når det fellesregionale prosjektet var avsluttet.

I brev av 6. november 2007 gav HOD Helse Sør-Øst RHF i oppdrag å lede arbeidet med sikte på å etablere felles retningslinjer for de fire helseregionene.

Arbeidsgruppen har lagt frem sitt forslag til retningslinjer. Helse Nord's tidligere vedtatte konsernbestemmelser, jf punktene 1 – 4 i styresak 110-2007 videreføres slik det fremgår under.

Styrets vedtak i sak 110-2007, punkt 1 – 4 gjenfinnes i rutinene slik:

Vedtaket punkt 1: del II, punkt 2.1, 1. og 2. avsnitt

Vedtaket punkt 2: del II, punkt 2.1, 2 avsnitt

Vedtaket punkt 3: del III, punkt 3. 1, 3. avsnitt

Vedtaket punkt 4: del III, punkt 3. 1, 4. avsnitt

Forslag til konsernbestemmelser slik disse fremlegges for styret i Helse Nord RHF, avviker fra det nasjonale forslaget på to punkter.

Avvikene

1. Bestemmelsenes del III, punkt 3.1, 3 avsnitt har i de nasjonale retningslinjer følgende ordlyd: ”Spørsmålet om opprettelse av stiftelser skal forelegges foretakets styre, eller vedtas av styret for det regionale helseforetaket, dersom det regionale helseforetaket bestemmer dette”.

Administrerende direktør ønsker å opprettholde eksisterende ordning på dette punkt, og forslaget til konsernbestemmelser del III, punkt 3.1, 3 avsnitt er formulert i samsvar punkt 3 i styresak 2007/110.

2. Det nasjonale forslaget til retningslinjer, punkt 2.2, 4. kulepunkt lyder som følger: ”Renter av gaver skal som hovedregel tilfalle det påtenkte formålet. For større gaver vurderes dette særskilt under hensyn til foretakets autonomi”.

Dette vil medføre et en endring i konserngruppens praksis som vil ha både økonomiske og administrative kostnader. Det foreslås derfor en endring av dette punkt, slik det fremkommer i vedlagte konsernbestemmelser.

Administrerende direktør viser til de vedlagte retningslinjene og tilrår at disse vedtas som konsernbestemmelser for Helse Nord.

Styret for Helse Nord RHF inviteres til å fatte følgende vedtak:

1. Konsernbestemmelser for håndtering av forholdet til gaver, stiftelser, legater og fond mv vedtas slik de er fremlagt.
2. Retningslinjene innarbeides i foretaksgruppen som konsernbestemmelse og fremlegges i foretaksmøte med helseforetakene.

Bodø, den 12. september 2008

Lars Vorland
Adm. direktør

Trykte vedlegg: Vedlegg 1: Konsernbestemmelser for håndtering av forholdet til gaver, stiftelser, legater og fond
Vedlegg 2: Styresak 110-2007 Konsernbestemmelser for håndtering av forholdet til gaver, stiftelser, legater og fond

KONSERNBESTEMMELSER FOR HELSEFORETAKENES HÅNDTERING AV FORHOLDET TIL GAVER, STIFTELSE, LEGATER OG FOND

I. GENERELL DEL

1.1 Bakgrunn

Foretaksmøtet ba 24. februar 2008 de regionale helseforetakene om å utarbeide retningslinjer vedr helseforetakenes forhold til stiftelser, gaver mv i felleskap.

1.2 Formål

Retningslinjene skal bidra til å sikre foretakets autonomi og være et hjelpemiddel for å ivareta foretakets aktsomhets- og undersøkelsesplikt som følger av regelverk og foretakets rolle som offentlig tjenesteyter. Det er viktig å sikre at helseforetakene har et profesjonelt og ryddig forhold til tilgrensede stiftelser og legater, at gaver blir benyttet til sitt formål og at mottak av gaver blir gjenstand for en forsvarlig vurdering i forhold til etiske problemstillinger, foretakets formål og strategier og virksomheten for øvrig.

1.3 Retningslinjenes virkeområde

Retningslinjene gjelder for samtlige av helseregionens foretak, og skal legges til grunn for etablering og videreføring av samarbeid med stiftelser og legater, mottak av gaver og donasjoner til foretaket fra stiftelser og legater, samt andre utenfor spesialisthelsetjenesten, herunder privatpersoner og kommersielle virksomheter. Rutinen gjelder ikke ved mottak av tilskudd eller midler fra offentlige organer med lovpålagt finansieringsansvar for spesialisthelsetjenesten. Gaver og lignende til helsepersonell faller også utenfor virkeområdet, da dette er regulert i egen forskrift, Forskrift om begrensninger i helsepersonells adgang til å motta gave, provisjon, tjeneste eller annen ytelse av 29. august 2005 nr. 941, til helsepersonellovens § 9.

1.4 Forholdet til offentligrettslig regelverk

Retningslinjene kommer i tillegg til det regelverk som helseforetak er omfattet av, jf særlig helseforetaksloven og forvaltningsloven, forskrifter og eierfastsatte krav. Ved eventuell motstrid går regelverk og fastsatte eierkrav foran disse retningslinjene.

1.5 Definisjoner

Med *gave* forstås enhver vederlagsfri overføring av en formuesverdi eller formuesposisjon, f eks fast eiendom, løsøre, verdipapirer, penger, gjenstander eller liknende, uavhengig om overføringen er øremerket til et eller flere bestemte formål eller ikke. Overføring på grunnlag av testamente (arv) likestilles med gave, likeså overføring av formuesverdier til underpris.

Med *stiftelse* forstås en formuesverdi som ved testament, gave eller annen rettslig disposisjon selvstendig er stilt til rådighet for et bestemt formål av ideell, humanitær, kulturell, sosial, utdanningsmessig, økonomisk eller annen art, jf stiftelsesloven § 2. Såfremt en formuesverdi selvstendig er stilt til rådighet som beskrevet, er den en stiftelse selv om den er betegnet som legat, institusjon, fond eller annet.

1.6 Vedtakelse

Retningslinjene er vedtatt i styret for Helse..... RHF, den.... 2008.

II. FORHOLDET TIL GAVER

2.1 Rutiner for aksept og mottak

Foretaket skal etablere interne rutiner med fullmaktstruktur for mottak av gaver. Som hovedregel bør den være sammenfallende med foretakets øvrige fullmaktsrammer.

Det forutsettes at gaver av uvanlig art eller størrelse, eller gaver som kan ha innvirkning på foretakets vedtatte strategier eller prioriteringer, forelegges foretakets styre før gaven aksepteres. Likeså forutsettes at gaver som kan påvirke funksjonsfordelingen mellom helseforetak, eller som har konsekvens for investeringsplan skal behandles i styret i RHF før de aksepteres.

Før foretaket aksepterer en tilbudt gave skal følgende være vurdert;

- habilitet, jf forvaltningsloven §§ 6 flg. Både forholdet mellom stiftelsen/giver og foretaket, samt forholdet til den som beslutter mottak, må vurderes. Det er særlig viktig å iaktta relasjoner som kan være egnet til å svekke tilliten til foretaket, eller dets omdømme. Habilitet må også vurderes ift biervervreglene.
- hvorvidt mottak vil være forenlig med det til enhver tid gjeldende regelverk, jf bla helsepersonelloven § 9, samt eventuelle eierfestsatte krav.
- etiske problemstillinger knyttet til giver og eventuelt mottak av gaven, jf foretakets etiske retningslinjer og samarbeidsavtalen med legemiddelindustriforeningen.
- omdømmemessige problemstillinger, f eks om giver er involvert i virksomhet eller utøver virksomhet som foretaket ikke ønsker å bli identifisert med
- hvorvidt relasjonen til helseforetaket kan utnyttes i kommersiell, eksempelvis reklamemessig sammenheng, og i så fall konsekvensene av dette
- hvorvidt mottak kan påvirke foretakets vedtatte strategier eller prioriteringer
- hvorvidt mottak av gave kan medføre konkurransevridning i forhold til andre aktører i markedet
- eventuelle andre konsekvenser for foretaket og dets virksomhet, eksempelvis omprioriteringer, endrede driftsutgifter, langsiktige kostnader
- foretaket bør undersøke stiftelsesregisteret der gaven ønskes gitt av en stiftelse, fond mv og for øvrig andre tilgjengelige offentlige registre der giver vil kunne være registrert.

Gaver med begrenset verdi, båregaver mv, som åpenbart ikke er egnet til å påvirke foretakets vedtatte strategier eller prioriteringer, kan mottas umiddelbart, så fremt det for øvrig fremstår som kurant.

Foretaket bør gjennom kommunikasjon og samhandling med giver tilstrebe størst mulig handlingsrom for foretaket ved anvendelse av gaven, eventuelt innenfor et overordnet fastsatt formål.

Er gaven en bruksrett eller delvis overføring av eiendomsrett, eller eiendom med påhvilende heftelser, skal det før mottak av gaven skriftlig avtales hvorledes kostnader ved gaven, eventuell inkorporering i foretakets eiendom, påkostninger eller investeringer i gaven, samt eiendomsrett i forhold til slike investeringer, skal fordeles.

Når mottak av gaven er vurdert i henhold til ovenstående, skal giver underrettes skriftlig om foretakets beslutning. Blir gaven akseptert, skal giver om mulig også på hensiktsmessig måte, informeres om hvorledes gaven vil bli anvendt.

Foretaket bør i samarbeid med giver vurdere om, og eventuelt hvordan gaven skal kommuniseres ut til offentligheten.

2.2 Forvaltning av gaver

Foretaket skal etablere interne rutiner som sikrer at;

- Gaver som mottas, forvaltes og anvendes i samsvar med det fastsatte eller avtalte formål.
- Gaver skal, i regnskapsmessig sammenheng dokumenteres og holdes atskilt fra foretakets øvrige midler. Foretakets regnskapsrutiner må utformes slik at dette sikres, samt legge til rette for oppfølging, herunder ettersporbarhet i forhold til kontroll og revisjon
- Pengegaver som ikke er anvendt plasseres slik at foretaket oppnår en akseptabel avkastning og risiko sett i forhold til givers ønske og foretakets behov.
- Renter av større gaver tilfaller det påtenkte formål bare dersom dette er særskilt vurdert, under særlig hensyn til foretakets autonomi. Renter av gaver for øvrig tilskrives formålet dersom det er et krav om dette fra giver på avgivertidspunktet
- Midler som av ulike årsaker forblir ubrukte, skal foretaket vurdere å benytte til andre formål, i samarbeid med giver.
- Ansvar for oversiktighet og rapportering ivaretas, jfr. pkt. VI.

III. FORHOLDET TIL STIFTELSE OG LEGATER

3.1 Rutiner og saksbehandling ved opprettelse av stiftelser

Det skal utvises en restriktiv praksis mht opprettelse av stiftelser som ikke utelukkende er opprettet for å ivareta forvaltning av gaver til foretaket. Det må særlig vurderes hvorvidt foretakets autonomi fullt ut er ivaretatt ved opprettelse av stiftelser.

Ved opprettelse av nye stiftelser må foretaket dessuten nøye vurdere hvorvidt stiftelsens formål er forenlig med foretakets formål og vedtatte strategier, og hvordan foretakets interesser best kan ivaretas, herunder foretakets interesse i at forvaltningen skjer i samsvar med stiftelseslovens bestemmelser. Tilstrekkelig fleksibilitet i mulig anvendelse av stiftelsens midler må sikres, slik at den også over tid kan tilpasses foretakets virksomhet.

Opprettelser av nye stiftelser skal besluttes av styret i Helse Nord RHF.

Overføring av midler til stiftelser (ikke kjøp av tjenester) skal besluttes av styret i helseforetaket.

3.2 Deltakelse i stiftelsers styrende organer

Er helseforetaket gitt rett til oppnevning av styremedlemmer eller medlemmer til andre organer i en stiftelse, må foretaket nøye vurdere om slik deltakelse er forenlig med helseforetakets virksomhet, herunder dets formål, vedtatte strategier og fullmaktsrutiner. Deltakelse i stiftelsens styrende organer må ikke påvirke helseforetakets autonomi, eller reise etiske eller omdømmemessige spørsmål ved deltakelsen i styret. Det samme gjelder i forhold til bierversreglene.

Foretaket må ved vurdering av spørsmålet om foretaket skal akseptere slik oppnevningsrett og ved den konkrete oppnevningen se til at forvaltningslovens habilitetsregler ivaretas.

IV. ADMINISTRASJON OG FORVALTNING

4.1 Administrasjon og forvaltning av stiftelser

Foretaket skal som hovedregel ikke påta seg administrasjon eller forvaltning av / fra stiftelser, men kan likevel vurdere å ivareta regnskapsoppgaver når stiftelsen er opprettet av foretaket selv, eller opprettet som direkte følge av gaver / donasjoner til foretaket. Det er en forutsetning at slike oppgaver håndteres av enheter som er uavhengige av og / eller ikke underlagt instruksjonsmyndighet fra enheter, som kan defineres som potensielle mottakere av eller interessenter i stiftelsen. Samtykke til slik forvaltning eller administrasjon av stiftelser må gis av foretakets styre, og det er en forutsetning at stiftelsens midler holdes klart atskilt fra foretakets egne midler. Oppdraget må nedfelles i skriftlig avtale mellom foretaket og stiftelsen, som omtaler budsjett, personalforhold, regnskapsmessig oppfølging og rapportering.

V. FORHOLDET TIL NÆRINGSDRIVENDE STIFTELSE

Foretaket skal som hovedregel ikke delta i eller ha roller inn i næringsdrivende stiftelser, slik dette er definert i stiftelsesloven § 4. Særlig gjelder dette i forhold til stiftelser som har eller kan tenkes å ha en forretningsmessig forbindelse til spesialisthelsetjenesten eller tilhørende virksomhetsområder.

VI. OVERSIKT OG RAPPORTERING

Foretaket skal iverksette tiltak for å holde oversikt over samtlige stiftelser som man er involvert i, for eksempel gjennom deltakelse i eller opprettelse av disse. Dette kan hensiktsmessig gjøres gjennom føring av et sentralt register i foretaket.

Foretaket skal også føre en årlig fortegnelse over gaver, donasjoner m.v. som mottas over en viss verdi fastsatt av foretaket.

Rapport om foretakets involvering i stiftelser og om gaver, donasjoner m.v. skal følge som vedlegg til årlig melding.

Vår dato: 5.12.2007
 Vår referanse: 200700043-13 161
 Arkivnr:
 Vår referanse må oppgis ved alle henvendelser
 Deres dato: Deres referanse:

Saksbehandler: Erik Arne Hansen, tlf. 75 51 29 24

STYRESAK 110-2007 KONSERNBESTEMMELSER FOR HÅNDTERING AV FORHOLDET TIL GAVER, STIFTELSE, LEGATER OG FOND

Sakspapirene ble ettersendt.

Møtedato: 12. desember 2007

Formål/sammendrag

I foretaksmøte i Helse Nord RHF, den 13. februar 2007 ble det fattet følgende vedtak:

Helse Nord RHF skal etablere rutiner for håndtering av forholdet til gaver, stiftelser, legater og fond som tilgodeser formål knyttet til spesialisthelsetjenesten eller driver virksomhet i forbindelse med den offentlige spesialisthelsetjenesten. Rutinene skal være gjennomgående for helseforetaksgruppen og sikre at foretakene benytter de muligheter som de har til ivareta sine interesser i styring av stiftelsene, herunder at forvaltning av stiftelsene oppfyller de krav stiftelsesloven stiller. Rutinene skal særskilt behandle foretakenes rolle som mottaker av midler fra stiftelser og legater, slik at ikke utenforstående aktører får innflytelse på foretaket på bekostning av foretakets ledelse. Overføring av midler fra foretaksgruppen til stiftelser, legater eller fond skal bare finne sted dersom det foreligger vesentlige grunner som av hensyn til foretakenes interesse tilsier det.

Styret for Helse Nord RHF inviteres til å fatte følgende vedtak:

3. Alle gaver som mottas og som innebærer krav til bruk av foretakets egne midler, eller som kan ha betydning for foretakets prioriteringer, skal styrebehandles i helseforetaket før mottak.
4. Alle gaver som mottas og som innebærer endringer i funksjonsfordelingen mellom helseforetak, eller som har konsekvens for investeringsplan skal behandles i styret i Helse Nord RHF før mottak.
5. Opprettelser av nye stiftelser skal besluttes av styret i Helse Nord RHF.
6. Overføring av midler til stiftelser (ikke kjøp av tjenester) skal besluttes av styret i helseforetaket.
7. Regelverket oppdateres, når det felleregionale samarbeidsprosjektet er avsluttet.

Bodø, den 5. desember 2007

Lars Vorland
 Adm. direktør

Trykte vedlegg: Vedlegg 1 Felles regnskapsrutiner
 Vedlegg 2 Brev til Riksrevisjonen av 3. august 2007

Bakgrunn

Helseforetakene mottar i ulik grad og størrelse ulike gaver fra private og andre og i 2005 ble det vedtatt retningslinjer for regnskapsmessig håndtering av slike midler jf vedlegg 1.

Det har i 2007 vært en del mediaoppslag i andre regioner knyttet til mottak av gaver som har betydning for foretakenes egen prioritering. Foreløpig har det ikke vært noen slike saker i Helse Nord RHF, men som det fremgår av kravet fra foretaksmøtet er det et krav om å etablere rutiner på dette området slik at det finnes klare retningslinjer hvis det skulle dukke opp slike saker.

I 2007 har det vært flere henvendelser fra Helse- og omsorgsdepartementet og Riksrevisjonen som har tatt opp rutinene våre på dette området og vedlagt følger kopi av vårt brev til Riksrevisjonen av 3.8.07 som redegjør for status knyttet til gaver og stiftelser.

Krav til styrebehandling av gaver

Når det kommer gaver som medfører krav til bruk av foretakets egne midler eller endrede prioriteringer er det forhold som bør styrebehandles av mottakende foretak. Å ta i mot enkelte gaver kan medføre større kostnad enn gave summen og vurdering av dette må gjøres før mottak. Selv om det er positivt at omgivelsene vil støtte opp under økonomien til helseforetakene kan det være enkelte gaver som kan medføre uønskede konsekvenser for prioritering og arbeidsdeling slik at en ikke ønsker å ta i mot dem.

Gaver av større beløp som medfører konsekvenser for investeringsplan eller funksjonsfordeling mellom helseforetakene er saker som styret i Helse Nord RHF bør behandle.

Forhold til stiftelser, legater og fond

De kartleggingene som er foretatt viser at det kun eksisterer et mindre legat ved Nordlandssykehuset, og det tilrås at det legges en restriktiv holdning til å opprette nye stiftelser, legater eller fond. Overføring av helseforetakenes midler til slike selskaper medfører at egne midler tas ut av foretaksgruppens kontroll og prioritering. Deltakelse i opprettelse av nye stiftelser og legater tilrås derfor lagt til styret i Helse Nord RHF.

Det vil være få tilfeller hvor det er aktuelt å gjøre en overføring til stiftelser, legater eller eksterne fond som ikke henger sammen med kjøp av tjenester eller varer og det tilrås at det settes krav om at slike eventuelle tilskudd skal styrebehandles av helseforetakene.

Når det gjelder forholdet til stiftelser i løpende drift er det en rekke tjenester som kjøpes fra stiftelser på ordinære vilkår og som det ikke er behov for å utarbeide egne retningslinjer for. Dette gjelder blant annet kjøp fra opptrenings- og rehabiliteringsinstitusjoner som skjer gjennom ordinære forhandlinger eller anbudsrunder.

I den grad det er tvil om en overføring til en stiftelse er en ren overføring eller kjøp av tjenester med krav til motytelser må det foretas en konkret vurdering som vil avgjøre om overføringen skal styrebehandles. For eksempel har Helse Nord RHF mottatt midler knyttet til Viken senter som Helse Nord RHF benyttet til å kjøpe tjenester fra stiftelsen. I den grad Helse Nord RHF skal gjøre en generell overføring til slike stiftelser må dette legges frem som sak til styret.

Forhold som ikke blir tatt opp i forslaget

I forhold til vedtaket i foretaksmøtet er det ett forhold som ikke blir tatt opp i denne saken:

Av vedtaket fremgår det at det skal etableres rutiner som skal:

”...sikre at foretakene benytter de muligheter som de har til ivareta sine interesser i styring av stiftelsene, herunder at forvaltning av stiftelsene oppfyller de krav stiftelsesloven stiller.”

Siden stiftelser er selveiende er det ikke slik at Helse Nord RHF kan lage bestemmelser som innebærer styring av stiftelser. Det er egne tilsynsordninger som skal sikre at stiftelser følger kravene i stiftelsesloven. Disse forhold vil søkes håndtert i et samarbeid mellom de 4 helseregionene.

Dette forholdet vil bli tatt opp med Helse- og omsorgsdepartementet som en del av tilbakemeldingen knyttet til vedtaket i foretaksmøtet.

Helse Nord RHF vil i løpet av våren 2008 samarbeide med de øvrige regionene om å etablere gjennomgående og i størst mulig grad likelydende rutiner for håndtering av gaver og donasjoner til helseforetak. Dette vil kunne medføre behov for å oppdatere Helse Nord RHF sitte regelverk.

1.1.1 Vederlagsfrie overføringer – gaver og tilskudd

Før man beslutter hvordan regnskapsføringen skal være må det tas stilling til om man skal anse en overføring som gave, driftstilskudd eller investeringstilskudd:

Etter regnskapsloven skal gaver som det ikke er knyttet spesifikke betingelser til, inntektsføres ved mottak. Dersom det er knyttet spesifikke betingelser skal midlene inntektsføres i tråd med at midlene disponeres til forutsatt formål.

For en enklest og mest ryddig håndtering i forhold til givene betraktes alle ”gaver” som at de er knyttet spesifikke betingelser, det vil si som et driftstilskudd etter regnskapsloven. Selv om ikke dette er klart ved mottaket av ”gavene” kan det i ettertid bli stilt spørsmål om hva gaven er benyttet til.

For i størst mulig grad å vise aktivitet er bruttoføring hovedprinsipp for føring av tilskuddet.

Investeringstilskudd skal bruttoføres som utsatt inntekt, dvs egen gjeldskonto i balansen, og tilsvarende resultatkonto under driftsinntekter. Forutsatt at kostpris er lavere enn virkelig verdi målt ved fremtidige kontantstrømmer. Grense for at utsatt inntektsføring skal skje er ved tilskudd på mer enn 1 mill kr. Tilskudd under dette beløpet føres som fradrag i kostprisen.

Ved gaver som gis som andre eiendeler enn penger benyttes verdien på gavetidspunktet som regnskapsmessig verdi.

Inntekter som mottas av foretakene som betaling for utførte tjenester er ikke gaver eller vederlagsfrie inntekter og skal resultatføres som andre inntekter (eks utprøving av nye medikamenter eller forskning)

Utsatt offentlighet jf rr. lov § 18 (2)

Riksrevisjonen
Postboks 8130 Dep
0032 OSLO

HELSEFORETAKENES RUTINER VEDRØRENDE MOTTAK OG FORVALTNING AV GAVER

Vi viser til Deres brev av 20.06.2007.

Når det gjelder flere av spørsmålene er det uklart hva og i hvilken form Riksrevisjonen ønsker tilbakemelding. Både Helse Nord RHF og et av våre foretak har forsøkt å få kontakt med de oppgitte kontaktpersonene innen svarfristen uten å lykkes. Vi har derfor besvart spørsmålene etter beste evne og ber om tilbakemelding om det ønsker ytterligere opplysninger eller forklaringer.

1. Praksis knyttet til mottakelse og forvaltning av gaver

Generell praksis er at alle gaver betraktet som øremerkede tilskudd som kun skal benyttes for det øremerkede formålet som giver opplyser. Regnskapsmessig blir disse midlene satt som kortsiktig gjeld og ofte omtalt som gavefond. Ved bruk av disse midlene blir bruken kostnadsført på vedkommende avdeling og det blir inntektsført mot balanseposten andel som dekkes av gavemidlene. Det er stort sprik i beløpene for disse fondene og det er i ulik grad utarbeidet konkrete rutiner. Vi viser til vedlagte brev fra foretakene som beskriver de konkrete rutiner og retningslinjer for de fondene hvor dette eksister.

2. Internt opprettede fond

Begrepet internt opprettede fond er uklart og i tilbakemeldingene fra våre foretak er dette definert ulikt.

Alle øremerkede tilskudd settes av som kortsiktig gjeld som inntektsføres etter forbruk. Det er ikke anledning til å regnskapsmessig opprette egne interne fond siden inntekter skal føres i de periodene de opptjenes og i reformen i 2002 overtok vi kun de fondene som var bundet i fylkeskommunens regnskaper. Etter vår mening har vi derfor ingen internt opprettede fond selv om de i regnskapene kan være betegnet som overlegfond, forskningsfond eller lignende.

Følgende fond kommenteres likevel:

- Kvalitetssikringsfond ved UNN kr 92 500
Se vedlegg 5 fra UNN. Fondet er ikke benyttet i 2006

- Utstyr Kjøkken Narvik kr 557 652
I samarbeidsavtale med Narvik kommune er det avtalt at det skal settes av et beløp årlig til å dekke reanskaffelse av utstyr. 2/3 av beløpet dekkes av Narvik kommune og 1/3 av foretaket. Narvik kommune sin andel ble i 2006 utbetalt til dem og rest beløp blir benyttet i 2007

- Utstyrsfond kjøkken Harstad kr 1 219 149
Tilsvarende avtale som for Narvik med Harstad kommune.

- Overlegefond
Gjennom tariffavtale er det avtalt at det skal settes av en fast sum pr år jf vedlegg 6 fra UNN.
Tilsvarende finnes for alle foretakene

- Pasientvelferdsfond Åsgård kr 865 200
Fondet ble opprettet av Troms fylkeskommune jf vedlegg 2 fra UNN. Fondet har ikke vært benyttet i 2006.

3. Oversikt over ubenyttede gaver eller internt opprettede fond

Følgende ubenyttede gavemidler finnes pr 31.12.2006:

Helse Finnmark	kr 113 800
UNN	kr 8 836 292
NLSH	kr 802 446
Helgelandssykehuset	kr 4 515 170

Spesifikasjon av disse beløpene følger som vedlegg.

Når det gjelder oversikt over hva fondene er benyttet til er vi i tvil i hvilken form det ønskes på denne tilbakemeldingen. Både undertegnede og NLSH har forsøkt å få kontakt med kontaktpersonene i Riksrevisjonen om dette. Flere av foretakene har rapportert inn lister over alle transaksjoner som kan videresendes om ønskelig, uten at dette gir noen god informasjon etter vår mening.

4. Oversikt over stiftelser, fond og legater

Det er etter det vi har avdekket kun et legat med tilknytning til våre helseforetak;
Gimsøylegattet pålydende kr 100 000. Legatet styres fra Nordlandssykehuset Lofoten.

5. Eventuelle tilskudd eller gaver til stiftelser

Ingen av våre helseforetak har gitt tilskudd eller gaver til stiftelser. Det vises dog til kommentaren under punkt 6.

6. Kjøp av varer og tjenester fra stiftelser

Riksrevisjonen har i brev 28.02.2007 til Helse- og omsorgsdepartementet bedt om oversikt over stiftelser, fond og legater som departementet har et nært forhold til. Bortsett fra Gimsøylegattet har ikke Helse Nord noen slike enheter og vi har følgelig ikke kjøpt varer eller tjenester fra slike.

Det er imidlertid en del tjenesteytere som har organisert seg som stiftelser formelt om som vi kjøper tjenester og varer av på ordinære vilkår. Dette gjelder blant annet kjøp av helsetjenester knyttet til gjestepasienter, opptrenings- og rehabiliteringsinstitusjoner og leie av boliger fra boligstiftelser. Vi har ikke oversikt over omfanget av slike kjøp siden selskapsform ikke er registrert i vårt leverandørregister.

I forbindelse med rusreformen i 2004 overtok vi garantiansvar for Stiftelsen Finnmarkskollektivet fra Finnmark fylkeskommune. Restgjeld for dette lånet pr 31.12.2006 var kr 1 769 000.

7. Ansatte i helseforetak med bistilling/bierverv i stiftelser

Det vises til svaret under punkt 6. Det er ingen stiftelser med nært forhold til Helse Nord eller våre helseforetak og følgelig ingen som er ansatte i slike. Vi har ikke noen oversikt om noen av våre ansatte også har bistilling eller bierverv i annen virksomhet som er formelt registrert som en stiftelse.

Viser imidlertid til vedlagte brev fra Helse Finnmark hvor det er gitt opplysninger om en ansatt som har et bierverv i stiftelsen BEST.

Vennlig hilsen

Jann-Georg Falch
økonomidirektør

Erik Arne Hansen
regnskapsleder

Kopi: Helse- og omsorgsdepartementet